

خلاصه کتاب نظریه های برنامه ریزی شهری از ابتدا تا کنون

تألیف: نایجل تیلور

ترجمه: محمود شورچه

تهیه کننده: عرفان مرادی

کلیه حقوق مادی و معنوی این اثر متعلق به گروه آموزشی **فراشه** می باشد

مقدمه

در بخش عمده‌ای از قرن بیستم و به ویژه از زمان جنگ جهانی دوم به بعد ذهن نظریه پردازان برنامه‌ریزی درگیر مسائل مفهومی بنیادی است که ما باید رشته برنامه ریزی شهری را چگونه درک یا تعریف کنیم. نظریه پردازان برنامه ریزی شهری از سال ۱۹۴۵ تا کنون دارای نگرش‌ها و رویکردهای بسیار متفاوتی بوده اند و در برخی زمینه‌ها و مفاهیم برنامه ریزی شهری، حتی در تعارض با هم قرار داشتند. اما این نگرش‌های متفاوت و معارض، در مبانی نظری و نظریه برنامه ریزی شهری بوده است که در شکل گیری اندیشه آن‌ها نقش تعیین کننده و موثری به جای گذاشته است.

بنابراین از پایان جنگ جهانی دوم (۱۹۴۵) به این سوابدها و نگرش‌های پیرامون برنامه ریزی شهری به طور قابل توجهی تغییر کرده است، با این حال هنوز دانشجویان فاقد یک کتاب مفید و قابل دسترس در این زمینه هستند. به طوری که در آن به شکل سیستماتیک به روند شکل‌گیری و توسعه ایده‌هایی که رشته شان را تشکیل میدهد پرداخته شده است، این کتاب به همین منظور نوشته شده و به تشریح تاریخ نظریه برنامه ریزی شهری از پایان جنگ جهانی دوم (۱۹۴۵) به این سومی پردازد.

شهرسازی به علت میان رشته‌ای بودنش طیف گسترده‌ای از منابع را شامل می‌شود که طبیعتاً داوطلبان را با توجه به زمینه‌های متفاوت تحصیلی، زمان محدود مطالعه، نایاب و کمیاب بودن منابع و نیز وجود مطالب تکراری و غیر ضروری در برخی، آنان را با مشکل مواجه می‌سازد. این امر سبب شده تا در آزمون ورودی این رشته، نیاز به مطالعه منابع بیشمار برای داوطلبان و علاقه مندان به این رشته اجتناب ناپذیر بنظر برسد. با توجه به حجم بالای مطالب و کمبود وقت جهت آمادگی داوطلبان و علاقه مندان این رشته، امکان تحقق این امر دور از ذهن بنظر میرسد. در این میان، مبانی برنامه ریزی شهری، منطقه‌ای و مدیریت شهری به دلیل بالا بودن ضریب موثر در آزمون سراسری (ضریب^(۳)) از اهمیت دوچندان برخوردار است. بنابراین به وقت و توجه زیادی نیاز دارد. در این مجموعه سعی شده که داوطلبان محترم و علاقه مندان، با صرف وقت کمتری بتوانند بهترین استفاده را از مطالب کتاب و مباحث پیش رو ببرند و مسیر موفیت را راحت تر طی کنند.

فصل اول: برنامه ریزی شهری به عنوان برنامه ریزی فیزیکی و طراحی

۱. مقدمه

۱.۱. نظریه غالب درباره ماهیت برنامه ریزی شهری، در سال های پس از جنگ جهانی دوم (۱۹۴۵-۱۹۶۵)

- مفهوم برنامه ریزی شهری به آنچه در طول سالهای جنگ و قبل از آن حاکم بود شباهت داشت و حتی مدت ها قبیل از آن + در طول جنگ جهانی دوم و بعد از آن در انگلستان و سایر کشورهای دموکراتیک غربی، یک عنصر سیاسی قوی در مباحث پیرامون ایجاد یک سیستم جدید برنامه ریزی شهری و منطقه ای وجود داشت.
- تمرکز رشته برنامه ریزی شهری بر محیط ساخته شده است. ← برنامه ریزی شهری معادل برنامه ریزی شهری و منطقه ای در بریتانیا است.
- اهداف برنامه ریزی شهری بعد از جنگ جهانی دوم باعث شکل گیری نظریه های هنجاری شد ← نظریه های هنجاری شامل ارزش هایی است که در این دوره زیر بنای تفکر برنامه ریزی شهری را تشکیل میداد.

۲. تاثیر مسائل سیاسی بر برنامه ریزی شهری در سال های بعد از جنگ جهانی دوم (۱۹۴۵-۱۹۵۱):

نقش فعال تر و مداخله گرانه تر برای دولت

شکل گیری دولت حذب کارگر مبتنی بر سوسیال دموکراسی ← موجب افزایش و گسترش مسئولیت های دولت شد

دولت رفاه ← مسئول فراهم کردن آموزش همگانی، بهداشت، سلامت، امنیت، ملی کردن صنایع و...

- گسترش نقش دولت در برنامه ریزی شهری بر مبنای قانون برنامه ریزی شهری و منطقه ای ۱۹۴۷
- تعریف برنامه ریزی شهری بعد از جنگ جهانی دوم ← اقدام فیزیکالیستی و طراحی محور (فعالیتی زیرساخه معماری و مهندسی شهری).

کلیه حقوق مادی و معنوی این اثر متعلق به گروه آموزشی **فراشهر** می باشد

۲.۱. کتب مطرح برنامه ریزی شهری پس از جنگ جهانی دوم

نویسنده	کتاب
پاتریک ابرکرامی (۱۹۳۳)	برنامه ریزی شهری و منطقه ای
توماس شارپ (۱۹۴۰)	برنامه ریزی شهری
لوئیس کیبل (۱۹۵۲) ← به عنوان استاندارد مرجع، دستورالعمل، راهنمای برنامه ریزی، معروف ترین و پرکاربرد ترین کتاب	اصول و عمل برنامه ریزی شهری و منطقه ای
فردریک گیبرد (۱۹۵۳)	طراحی شهری

۲. مولفه های درک اولیه برنامه ریزی

برنامه ریزی شهری به عنوان برنامه ریزی فیزیکی

طراحی به عنوان موضوع محوری در برنامه ریزی شهری

برنامه ریزی معادل طرح های جامع و نقشه های زمینه آبی است ← نحوه انتظام فعالیت ها و فرم شهری را مشخص میکند

۱.۲. برنامه ریزی شهری به عنوان برنامه ریزی فیزیکی

- بعد از جنگ جهانی دوم درباره برنامه ریزی در یک مفهوم کلی صحبت میشد ← **دخالت دولت و نقش فعلی**
- آن در مدیریت و برنامه ریزی امور اقتصادی و اجتماعی به عنوان بخشی از تحولات اوضاع سیاسی
- به استثنای کنترل های برنامه ریزی منطقه ای بر صنعت ← **برنامه ریزی شهری و منطقه ای** اساساً مربوط به محیط فیزیکی است ← برنامه ریزی فیزیکی مقابل برنامه ریزی اقتصادی و اجتماعی قرار داشت.

کلیه حقوق مادی و معنوی این اثر متعلق به گروه آموختش **فراشہ** می باشد